

**POZVÁNKA
OD**

MAFIÁNA

dezinformace

Jiří Ovečka

Pozvánka od mafiána

Jiří Ovečka

© 2018

ISBN: 978-80-908079-0-7

**Knihu v pevné vazbě je možné si koupit na
www.pozvankaodmafiana.cz**

Román věnuji své Evě, bez níž bych ho nikdy nenapsal. Věřím, že mi odpustí všechny moje ztřeštěné vrtochy, jejichž vrcholem je právě tento příběh, ve kterém jsem ji dokonce zabil.

Takřka všechny události zde popsané a odehrávající se ve střední Evropě vycházejí sice z reálných skutečností, jsou ale různě pozměněny, literárně upraveny, časově zpřeházeny. Žádná postava se nedá ztotožnit se žijící osobou. Veškerá případná podobnost s reálnými osobami či událostmi je čistě náhodná a může znamenat pouhý pravdivý střípek obklopený fikcí, vytržený z reálných souvislostí. Výjimku tvoří jen dvě postavy – Eva (a to je podobnost ještě velmi zkreslená) a bývalý úředník katastrálního úřadu Ladislav Frank, kterému chci tímto projevít svou úctu a vděčnost za informace, bez nichž bych se možná nedostal do podhoubí mafiánského světa. Bohužel si už na tomto světě tyto řádky nepřečte.

Předmluva

Sen o velkolepém znovuzrození čínské říše

Peking, rok Hada – 2001, bezvýznamný den i měsíc – významná událost. Jeden z členů Ústřední vojenské komise byl nalezen doma ve své koupelně mrtev. Koupelna byla zevnitř uzamčena, okno v koupelně rovněž uzamčeno zevnitř.

Informace pro veřejnost: srdeční příhoda.

Skutečnost: buď sebevražda s neznámým motivem, anebo nevysvětlitelná vražda. Tvář a celé nahé tělo pořezané žiletkou a oči vyhrězlé z důlků. Výraz tváře plný děsu a utrpení, zakrvácené zrcadlo jako by stále ve smyčce promítalo ten sebevražedný akt. Ruce od krve a zevnitř uzamčené dveře nasvědčovaly, že si to vše skutečně musel udělat sám. Nikdy nebyl tento čin vysvětlen. Oficiální zpráva: Nic nebylo ukradeno, nic nezmizelo, nikomu nic nechybělo...

Den po této události se setkaly večer v Pekingu na přísně utajovaném místě za přísných bezpečnostních opatření čtyři osoby – tři členové Ústřední vojenské komise a major Li C'-čcheng. Říkali si „Nejvyšší“. Beze jmen. Přítmí, žádný alkohol, vypnuté mobily, zap-nutá rušička.

Major Li C'-čcheng nervózně bubnoval prsty po stole. Byl namíchnutý. Naprosto znechucený, otrávený. Proč to muselo dojít tak daleko? Přece je varoval. Nejednou.

První Nejvyšší: „Dostali jste se do jeho trezoru?“

Druhý Nejvyšší: „Ano, sám jsem ho prohledal, ale není to tam. Edikt zmizel.“

Dlouhé ticho.

První Nejvyšší: „To je strašné. Co budeme dělat? Znáte někdo alespoň přesný text?“

Čtvrtý Nejvyšší – major Li C'-čcheng: „Znám, ale ne doslovně. Zkusím ho po paměti sepsat. Rozhodně to ale nebude doslovný přepis.“ Opět bylo chvíli ticho, až to náhle z majora vylétlo. Celé to znechucení z něj vyhrězlo jako láva: „Posrali jste to. Proč jste ten edikt nezničili? A když už jste ho nezničili, proč jste ho nezkopírovali?“

Třetí Nejvyšší: „Jo, zvorali jsme to. Zvorali. Kdo ale mohl tušit, že se něco takového stane? Teď se to musíme pokusit napravit. Co nejrychleji a co nejúčinněji. Jinak riskujeme budoucnost celé Říše středu.“

„Vždyť se v ediktu císaře Kuang-süa jasně psalo, že se to stane v roce Hada – proč jste se této informaci nevěnovali?“ neoblomně trval na svých výtkách major Li C'-čcheng. Byl si vědom, že si hodně dovoluje. Jeho postavení bylo nesrovnatelně nižší než pozice kohokoliv z přítomných. Byl vlastně bezvýznamný majůrek, kdežto tito lidé byli nejvýše postavené osoby čínské Lidové osvobozené armády. Mohou rozhodovat o osudu stamilionů lidí. Jenomže jednak je měl v hrsti, protože byl jediný, kdo danou věc mohl napravit, a jednak byl opravdu neudržitelně namíchnutý. Vždyť mu zabili jeho dítě. To on ten edikt objevil. To on všechno odhalil. To on upozornil na všechna úskalí a nebezpečí. A oni? Nic. Sedí si se svými tlustými zadky na židli a nedělají nic. A teď se jen potí, že přijdou o všechno. Nejen o tu židli, ale o vše. A navíc zničí celou Říši středu. To on – major Li C'-čcheng je ten, kdo tu má navrch, protože to on se vrtal v tak málo probádaném archívu Zakázaného města. Vždyť je také genealog, i když je to jen hobby. Ale díky tomuto koníčku si může dovolit cokoliv. COKOLIV!

Z jeho až nepřírozeně protáhlé tváře čišela nasupenost a agresivita, umocněná přísným postojem – nebo posedem – vojáka. Vlasů už měl na svých devětatřicet let pomálu, ale to mu vůbec nevadilo. Spíš ho to ani nezajímalo. Spolu s podmanivýma očima dávala jeho vizáž jasně najevo, že máme co do činění s nesmírně tvrdohlavým, nelítostným, silně egocentrickým jedincem, který vždy musí mít před sebou nějaký cíl. Jasně definovaný, jemuž je ochoten obětovat vše – i život. A pokud nějaký cíl opustí, tak jen proto, že už ho dosáhl. Ale pak tu okamžitě musí být jiný úkol, jinak mu končí život v naprostém chaosu, beznaději a nicotnosti.

Jeho zvláštní postavení průzkumného důstojníka mu umožňuje na vojáka až nezvykle volný pohyb po celém území Čínské lidové republiky. A kdekoliv se ocitl, dostal k dispozici cokoliv, co potřeboval. Nebyl pro něj problém vyfasovat motorizovanou jednotku, dokonce ani těžkou techniku. Svě „proč“ musí upřesňovat pouze členovi Ústřední vojenské komise v jihočínské provincii Ťiang-si, který řídí celou čínskou armádu. Krycí jméno Wu Kuang – před ním jako jedinou osobou může Li C'-čcheng stát na

koberečku. Případně před celou komisí, to ale jen teoreticky. Nikdy se tak nestalo. Všichni členové komise se zuby nehty brání dát Liho úkolům jakýkoliv oficiální punc. Přesto si žádný generál nemůže Liho podat, žádný si na něm nemůže vybijet své komplexy. Raporty posílá Wu Kuangovi jednou týdně. A to v nesmírně utajené podobě. Pomocí těch nejtajnějších kryptovacích programů píše zcela nevinný text o tom, zda je ovoce zralé, zda na ně není sucho, doba česání je už na dohled... Ani v případě dekryptování zprávy nikomu nemůže nic daný text říct. Pouze určenému adresátovi. A pokud je nevyhnutelné jednat osobně, odebere se do supertajných prostor v provincii Ťiang-si podat raport. Ale to už musí skutečně něco znamenat, musí se odehrát něco zásadního. Sám se raději veškerým oficiálním jednáním vyhýbá. Miluje svobodu, volnější rozhodování a diskrétní chování. Stát na jevišti, před vojenským buzerplacem, kdekoli, kde by po něm něco dychtivě očekávaly davy, by pro něj bylo největším utrpením. Ne proto, že by se styděl, to ani v nejmenším. Jen to prostě nesnáší – miluje tahání za nitky ve stínu.

Li C'-čcheng si užívá svého naprosto mimořádného, privilegovaného postavení teprve necelé dva roky. A musel se k němu poctivě dopracovat. Zasloužil si ho svými genealogickými výzkumy. Ty by na první pohled neměly mít nic společného s militární činností, ale v tomto případě tomu tak není. Genealogie bavila Li C'-čhenga už jako malého kluka. Psycholog by měl patrně jednoduché vysvětlení příčiny. Komplex. Komplex, který získal v důsledku studu za své rodiče. Ti se jako chudí rolníci ve východní provincii Šan-tung provinili tím, že si dovolili chovat své vlastní, soukromé prase. Přes mnoho výtek rozhořčeného kolektivu, a především vedoucího družstva, se stále nezbavovali tohoto symbolu kapitalismu, zárodku zpátečnictví, beroucího čas a ruce pokrokové práci v družstvu. Konflikt vyvrcholil při odpočinku v pracovní pauze na poli, kdy šel Liho otec nakrmit domů prase, místo aby poslouchal jako všichni ostatní rozbor myšlenek Mao Ce-tunga, které měly vést k daleko lepším pracovním výsledkům na poli s pšenicí. Vedoucího družstva to tak rozlítlo, že po dohodě s nadřazeným – brigádním kádrem – učinila Rudá garda prohlídku domu Liho rodičů. Ve svém heroickém boji proti „čtyřem starým“¹ našli v jejich chalupě Konfuciovy hovory a svazek básní starověkého básníka Tu Fua. Knížky, zapadlé za skříní, na které už Liho rodiče dávno zapoměli.

Liho rodiče se vlastnictvím těchto knížek stavěli do role intelektuálů, které je třeba vyhubit, protože jsou pro svou nadřazenou sobeckost brzdou společnosti. Jako protiargument neposloužila ani skutečnost, že byli negramotní, tedy žádnou z knížek si nemohli nikdy přečíst. Následoval proslulý, v Číně do dokonalosti propracovaný thamzing² – veřejné pranýřování, naprosté dehonestování lidské osobnosti. Otcí i matce pověsili na krk ceduli s nápisem „Nepřítel lidu“ a spoutali je do kozelce tak silně, že jim vykloubili ruce v ramenou. Šestiletý Li se díval, jak jeho rodiče leží v polokleku na zemi proti sobě, z očí jim bolestí tryskají slzy a vzájemně si spílají, jak odporně se ten druhý zachoval. Že už dávno tušili, že myšlenky druhého jsou scestné, protilidové, že tajil své nemravné sobecké choutky na úkor ostatních, svým vyvyšováním sebe sama nad čínský lid zrazuje veškeré mravní hodnoty... To vše za škodolibého přizvukování okolostojícího davu.

Na závěr byli ještě schopni poprosit svého syna, ať jim nevěří, že ho špatně vychovávali a jediná správná věc, kterou může chlapec udělat, je zřít se jich jako rodičů. K tomu pak byl malý Li vybízen davem okolostojících vesničanů. Samozřejmě za dohledu Rudé gardy. Poté co ze sebe Li vysoukal dětská slůvka „... jste zlí, hnusní a zříkám se vás jako rodičů, nechci vás už nikdy vidět...“, ho odvedli k sestře, která bydlela ve městě a převzala zodpovědnost za výchovu nad nebohým Lim. To ho zachránilo a později i nasměrovalo k službě v lidové armádě. Nikdy v životě pak už své rodiče neviděl a nikdy s nikým se už o tomto incidentu nebavil.

¹ Motto boje proti „zpátečnictví“ v době kulturní revoluce v Číně – staré myšlenky, stará kultura, staré zvyklosti a staré návyky

² Shromáždění veřejné kritiky a sebekritiky, kde byly oběti ponižovány. Konala se v masovém měřítku a přihlížely jim davy diváků. V případě Tibetu šlo o nejkřutější znásilňování, dehonestování a mučení, končící převážně smrtí.

Těžko říci, co všechno vzklíčilo v duši malého Liho po těchto událostech. Nikdy se nikomu, ani tomu největšímu příteli, kterého ale vlastně nikdy neměl, s ničím takovým nesvěřil. Nic takového se nestalo. Okno. Tato událost je z hlavy vymazána, zůstává jen vakuum. Ale asi ne – horečné genealogické snahy jsou důsledkem několika tabuizovaných dnů v jeho šesti letech, vysvětlují vnitřní chorobnou touhu po společenském uznání, po uspokojivém umístění v buňce čínského úlu, ze které by mohl hrdě po ránu vylézat a sebestě s úsměvem se rozhlížet po svých sousedech, které je přece schopen v mnohém předčít. Nemusí to ventilovat nahlas, nemusí ho nikdo plácát po ramenou, on ale musí vidět svou nepostradatelnost a velikost. Hledal jakékoliv stéblo, které by mu k takové prestiži mohlo pomoci. Byl hrdý, že žije v dnešní provincii Šan-tung – na území bývalého státu Lu, rodišti nepřekonatelného otce Konfucia. Dychtivě pátral po své minulosti, bavilo ho hrabat se ve starých archivech, dokonce kvůli větším možnostem vstoupil i do Svazu mládeže. Komunismus jako takový ho nezajímal, i když to samozřejmě nikdy nesměl říct. Svaz mládeže, stejně jako později armáda, byl pro něj zárukou jistého řádu. Všechno tu má své místo, vše vzniklo na základě přesného vývoje. Přisuzovat ale čemukoliv, obzvláště věcem nějaký zvláštní význam, nebo dokonce sílu a možnost něco ovlivňovat je nesmysl. Proto například i historické císařské pečetě, které měl tu čest sám osobně prohlížet, byly pro něj jen třemi navzájem propojenými kusy šutru, pravda, jen umně zpracovanými. Nechápal údivné pohledy historiků, kterým div nevypadly oči z důlků. Každého, kdo ho poznal víc, zarazila jeho rozpolcenost, křičící do nebe – na jednu stranu se Li šťoural v historických mate-riálech a musel mít i nějaký přehled a zájem o historii, na straně druhé opačná tvář – přízemní barbarství, chlad a naprostá lhostejnost k odkazu svých předků.

Stalo se to jen náhodou, když zjišťoval minulost jedné z větví svého rodu. Velká část dokumentů byla rozkradena, zničena, ke značným škodám došlo i v dobách převratných změn – od nestálých časů republiky, okupace Japonskem, Sovětským svazem až po uchopení moci komunistickou stranou a Mao Ce-tungem. A samozřejmě největší škody utrpěly archívy v době kulturní revoluce. Pro zahraniční vědce bylo vydáno embargo – to kdyby se v dávno zapomenutých torzech objevily nějaké kompromitující materiály na představitele lidu, případně by odhalovaly některé významné události ve špatném světle. Bylo nutné, aby nová lidová společnost rozhodovala o tom, jaká vlastně byla historie – co v ní bylo dobré a co špatné. Spousta zapečetěných krabic stále čeká na své objevitele. Li si velice složitě vyžádal zvláštní souhlas vojenské komise k libovolnému studiu deponovaných historických materiálů. A tak se dobral i k tajnému ediktu císaře Kuang-süa, o kterém do té chvíle nikdo neměl sebemenší tušení.

Edikt, kterým se stanovuje nový řád a nové normy pro nebe a zemi, je datován ke dni 19. září 1898. Tedy k předposlednímu dni takzvaných sto dní reform, během nichž mladý císař Kuang-sü učinil jeden z posledních zoufalých pokusů o změny v zatuchlém, ve slepé uličce se potácejícím císařství.

Existuje samozřejmě řada teorií, výkladů a názorů, které zdůvodňují absenci jakési motivace, motoru, který by hnal čínská císařství dál a výš, podobně jako tomu bylo v evropské a americké kultuře. Kromě snadno se nabízejících důvodů jako zkostnatění, zahleděnost do sebe sama a omezenost císařského dvora, jeho zaslepenost a snaha neměnit status quo to jsou samozřejmě i možné důvody filozofické, pacifistické, mírotvorné. Související například s buddhistickou ne-snahou o kariéru, prestiž, hegemonii – neboť vše je marnost a vše je pomíjivé. Rovněž se musel do tohoto chápání promítnout i neměnný konfuciánský řád se svými přesně stanovenými etickými a mravními pravidly vztahů a poslušnosti, která nedovolí zpěčovat se vyšší autoritě. Nebudeme hledat klíč k pochopení všech těchto vazeb, které jsou předmětem bádání řady vědců. Skutečností však je, že nejtragičtější vývoj Číny v závěru jejího císařství ovlivnila především činnost, nebo lépe nečinnost císařovny Cch'-si, která vládla od roku 1861 až do své smrti roku 1908. A to – jak už bylo čínskou tradicí v případě žen, které nemohly přímo řídit zemi – formou regentství. Sama vybrala císařského nástupce, kterého pak měla v hrsti, případně ho na trůně zastupovala pro jeho nezletilost jako regentka.

Nejinak tomu bylo i u císaře Kuang-süa, který rovněž vládl jen nominálně, ale prozíravě pochopil, kam se Čína ubírá, a rozhodl se – snad i díky svému mladickému idealismu – vše změnit. Žil spolu se svými reformátory v období oněch sta dní reform roku 1898 v neuvěřitelné hektičnosti, spěchu, ovšem i nadšení a ve víře v krásnou budoucnost Číny. Mladická císařská hlava byla v zajetí nekončící euforie myšlenek, nápadů, tužeb. Pro zklidnění svých horečných stavů navštěvoval v těchto dnech více než kdy jindy věštce. A tak se dostal k zásadnímu proroctví, které mělo či má změnit chod čínských dějin. Co

přesně mág císaři řekl, nikdo nedosvědčí, protože všichni si to vzali do hrobu a žádný doklad z těchto seancí pochopitelně nezůstal dochován. Vše tak zůstane na bázi dohadů.

Podstatný je ale edikt, který císař Kuang-sü vydal bezesporu z popudu těchto věštek, o kterém se vůbec nic neví a jehož platnost císařovna Cch'-si neměla možnost zrušit. Císař ho vydal v posledních reformních dnech, než regentka buřiče rozprášila a do země zašlapala všechny nové ideje.

A právě listinu zvanou Edikt ke vzniku nové dynastie Čínské říše objevil v 90. letech 20. století v ukrytých a nikdy neotevřených archivech major Li C'-čcheng. Je pravda, že obsah onoho dokumentu byl tak zvláštní, budil smích, úžas i naprosté nepochopení, že nebyť formálních znaků – podpisu císaře a samozřejmě trojice císařských pečeti –, každý by pochyboval buď o pravosti tohoto dokumentu, či o střízlivém rozumu syna Nebes. Na tomto nažloutlém, důstojně vyhlížejícím srolovaném dokumentu je poměrně dlouhý text psaný rumělkovou tuší, jehož úvod tvoří především popis konstelace hvězd i jejich očekávaný pohyb. Císař – evidentně silně ovlivněný svým astrologem–věštcem–alchymistou, tedy jasnovidným mágem – v jinotajích naznačuje stav Číny v nadcházejícím století. Tímto ediktem nařizuje následné přijetí nové dynastie. Různými symbolickými narážkami a obraznými výrazy naznačuje, že následující půlstoletí proběhne ve znamení krve, chaosu, přerodů a zoufalého hledání. To vše se pak zvrhne v rudé temno, které bude – doslovně řečeno – „... svazovat Říši středu a strhávat ji do hlubšího a hlubšího duchovního pekla“.

A teď přichází ta nejzáhadnější část ediktu: „... a až vůkol – kam dohlédneš, tam uvidíš jen marasmus, potkávat budeš jen duševní kostlivce, a dokonce z okolního světa plného pozlátka s trouchnivějícím obsahem budou se slétávat jen černí havrani a supi, až Země přestane mít důvod dál se točit a bude už zbytečné zvyšovat čísla letopočtu, v tu dobu – v roce Hada – zrodí Nebesa sen. Bude to dcera Nebes. Tímto ediktem nařizuje současný syn Nebes – svrchovaný císař Číny – Říše středu, aby ji celá říše, jakož i okolní bezvýznamný svět přijaly jako představitelku nové císařské dynastie – SEN. Ta jako jediná přinese duchovní obrodu – vyhubí havrany, očistí číše od lidských skvrn, rozesměje zvony, rozezvučí dizi,³ nasadí lidem hlavu na krk a zvedne jim víčka.

Veškeré edikty a veškerá nařízení, jakož i všechna následnictví mandátu syna Nebes po dnešním datu jsou jen větrem nad pouští – až se přežene, nezbude po něm ani stopy. A co není, nikdy nebylo, dokud nepřijde SEN, který duny vrátí do správných tvarů a spraví vše, co již nejsoucí ostrý vítr dříve napáchal...“

Výklad tohoto proroctví může být natolik různý, že si ho nikdo z hrstky lidí, kteří si tento edikt měli možnost přečíst či o něm vůbec věděli, nedokázal přesně vyložit. Rovněž si nikdo z nejvyšších představitelů Ústřední vojenské komise netroufl tento dokument zveřejnit. Naopak – ti, kdo znali obsah a vůbec věděli o existenci ediktu, se domluvili, že se pod trestem smrti nebude jeho obsah šířit. Proto o něm na dlouhou dobu vědělo jen pět prominentních osob.

Ale co s obsahem? Pět Nejvyšších – tedy lidí, kteří vědí o existenci a obsahu ediktu včetně majora Li C'-čchenga – se dohodlo, že z tohoto ediktu nevyplývá pro Čínskou lidovou republiku žádná hrozba. Dokonce ani po případném zveřejnění by nemělo vzniknout pro dávno ustálené pokrokové zřízení v moci lidu a v čele s lidovými představiteli žádné nebezpečí. Přestože nikdo ze zúčastněných se vůbec nechtěl bavit o významu slov proroctví, každý v temném koutku své duše trnul. Slovo „sen“ nemusí znamenat nic, stejně jako vše. Literární výmysl císaře, anebo božské vnuknutí? Císař nemohl mít ani potuchy o mottu vzniklém v současnosti, které má být motorem budoucnosti Číny. „Sen o velkolepém znovuzrození Číny.“ To je motto, které je vtlučeno do hlavy každého Číňana, ale co tedy znamená slovo „sen“ v pojetí císaře Kuang-süa? Je to totéž? Není to totéž?

Čeho se obávalo pět Nejvyšších, byl případný morální dopad na vývoj Číny. Politbyro už tak muselo zaujmout řadu opatření kvůli navrácení Hongkongu do rukou impéria, což znamenalo spoustu práce s elementy, které si „čichly“ k americkému a evropskému volnomyšlenkářství. Nejvyšší se shodli na tom, že si nikdo nedokáže představit, jakým obludným symbolem a nástrojem protilidového odboje by takovéto morální kopí mohlo být. Neradno pohrávat si s rizikem nostalgické touhy po krásné, vybájené minulosti s přitažlivými rituály. Navíc by mohl někdo ještě spekulovat s jen nahodile přesnými věštbami o 20. století a vykonstruovat z nich praštěná spojení a souvislosti mezi rudým temnem a vládou lidu pod

³ Dizi – tradiční čínská bambusová flétna

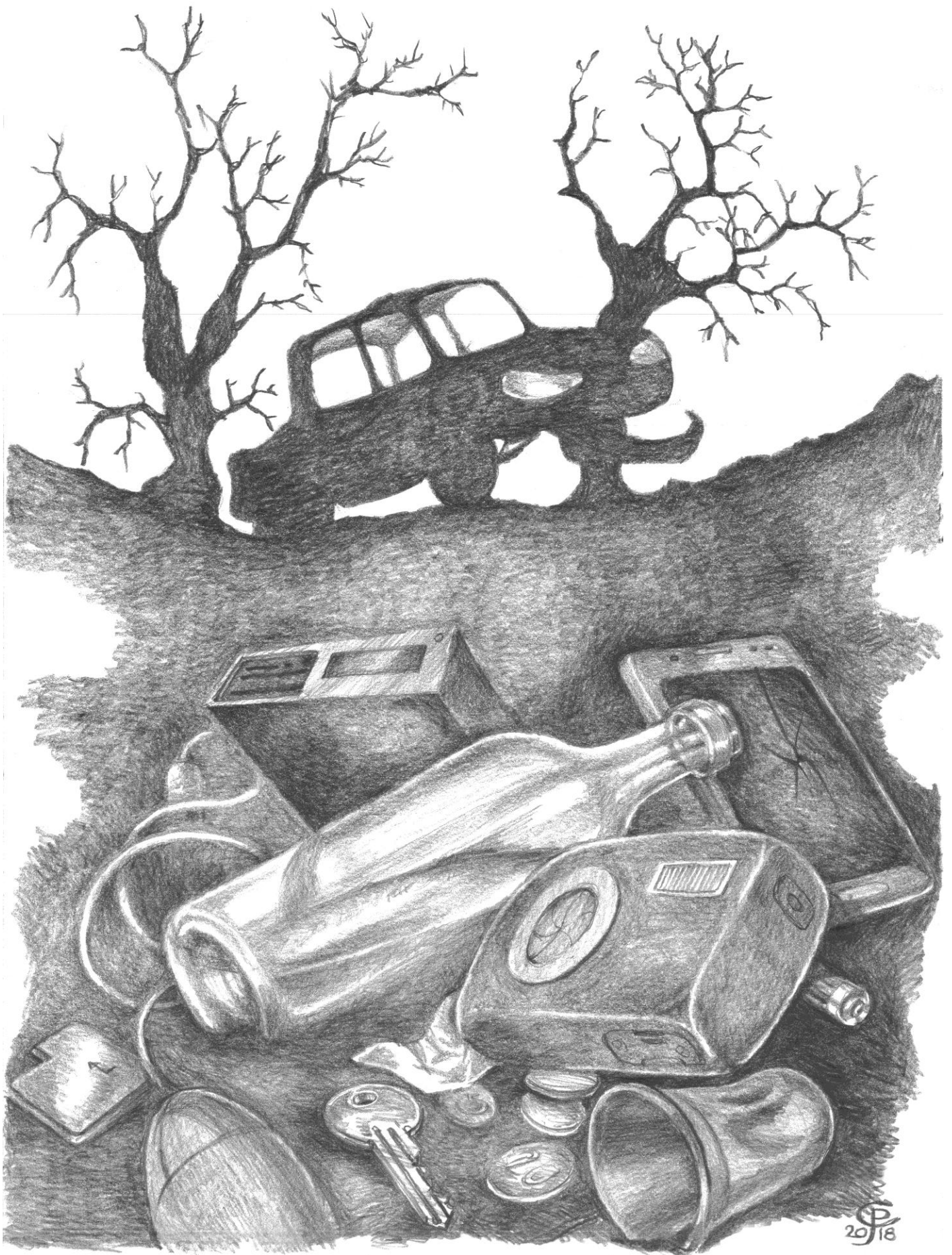
symbolem rudé vlajky, motivem snu a podobně. Po dlouhé poradě, zda edikt přímo spálit, či uschovat, se Nejvyšší dohodli, že jeden z členů Ústřední vojenské komise uschová edikt ve svém pracovním trezoru. Nebude existovat žádná další kopie a všichni na celou věc zapomenou.

Jenomže při svých odhadech různých významů slov a výrazů v ediktu si Nejvyšší neuvědomili jednu zásadní věc. Respektive jí nepřikládali žádný větší význam. V části ediktu, kde se popisuje zbytečnost zvyšování čísel letopočtu, je jen lehce a velice nenápadně uvedený jako zlom onoho zvyšování letopočtu rok Hada. Li C'-čcheng objevil edikt roku 1986 a dle čínského letopočtu rok Hada znamenal rok 1989, dále pak 2001 – vždy ve dvanáctiletých intervalech. Při troše fantazie by výraz o zbytečnosti zvyšování čísel letopočtu mohl znamenat přechod do nového tisíciletí, kdy prvním rokem Hada je rok 2001. A když císař psal o době marasmu a nihilismu, tak podíváme-li se okolo s nadhledem, je třeba si přiznat, že nikdy svět a obzvláště západní civilizace neprocházely takovou bezvýchodností – jak se podmiňuje v ediktu – jako dnes. V době, u které se dá pochybovat, zda rozvoj schopností, síly a moci člověka je úměrný jeho morálnímu růstu.

Ale všechny tyto dohady napadly čtyři Nejvyšší pozdě – až ve chvíli, kdy pátý Nejvyšší, držitel předmětného ediktu, byl nalezen právě v roce Hada – roku 2001 – mrtev ve své uzamčené koupelně. Po otevření jeho trezoru oficiálně nemohlo nic chybět, protože nikdo kromě pěti Nejvyšších o existenci tajného ediktu císaře Kuang-süa neměl ponětí.

Co teď? Stále nebyl důvod zvonit na poplach – nebo naopak – byl daleko větší důvod uchovat vše v ještě větší tajnosti. A tak výsledkem tajného jednání bylo zvláštní pověření majora Li C'-čchenga: vypátrat a zničit edikt, dále pak zlikvidovat jakoukoliv osobu, která přišla s tímto dokumentem do styku. K dispozici měl mít major Li cokoliv, co potřeboval. Jediným, komu se měl zpovídat, byl člen Ústřední vojenské komise, jeden ze čtyř (pozůstalých) Nejvyšších, později navýšených ještě o jednu osobu – předsedu Ústřední vojenské komise a budoucího prezidenta Si Ťin-pchinga. To bylo ale až roku 2012, v září, v době Si Ťin-pchingova záhadného krátkodobého zmizení, které se stalo příčinou řady spekulací světových médií.

Od záhadného úmrtí uplynulo pět let. Major Li C'-čcheng sedí v předklonu ve své místnosti a přeříkává si slovo od slova text ediktu – tak jak obsah vykonstruoval z paměti. Je rok 2006, tedy už pět let se Někdo – On, nebo nejspíš Ona – může jako potenciální hrozba veškerého Řádu volně pohybovat po světě. A on – major Li C'-čcheng, objevitel onoho ediktu – neví nic víc, než co věděl před pěti lety, po pověření tajnými úkoly členy Ústřední vojenské komise. Musí se něco stát, už musí konečně dojít k nějakému posunu. Li musí být nesmírně vnímavý, citlivý, aby nepřehlédl žádný náznak, který by ho mohl navést na stopu tohoto případu. Čeho se ale chytit? Vztekle se podívá na monitor, který vytrvale ukazuje aktuální zprávy, a klikne na odkaz zpravodajského serveru Sing Tao. Znechuceně přelétává stránky, až skončí u inzerce. A tam to spatřil. Klesla mu brada. Konečně stopa!

2018

KNIHA I.

1. Pryč z Evropy

Vitas sedí útrpně na židli v malé zakouřené kanceláři české veřejnoprávní televize a už dobrou hodinu (nebo mu to tak spíš jen připadá) poslouchá sprchu intelektuálních výrazů, kritických připomínek a pejorativních označení svého filmového dokumentu. Prostředí jako maličký kurník. Dokonce i nepříjemně blikající neonové světlo zcela zbytečně vzhledem k oslnivě prosluněnému dni umocňuje tragický pocit opeřence čekajícího ve dvanáctipatrové fabrice na ortel, po němž bude plně automatizovanými přístroji pověšen na hák.

Sedí na bidélku a dívá se seshora na celou situaci kamerou – má ji za sebou, nad svou hlavou. Pomalu a plynule zoomuje přes stůl se změní popsaných papírů až na detail Elziny hlavy, která při svém dramaturgickém výronu neuvěřitelně prská a prská. Mladický, úzký obličej s krátce zastříženými vlasy spolu s rozmáchlými gesty se štěkajícími náramky, hraně ledabylým oblečením a hlavně suverénním vyjadřováním ji v očích Vitase zařadily do kategorie protřelých lidí. Totálúspěšných, cenami ověčených umělců, kterým stále svítí zelená v očekávání dobře nalajnované, skvělé kariéry.

Od dětství měl Vitas podivnou schopnost, nebo spíš hru, anebo ještě lépe – úchylku. Už jako malý kluk, když šel okolo nějakých lidí, udělal si okem jejich fotografii, momentku. Jako kdyby ve filmu zmrtnil jedno okno, zapsal si do paměti všechny detaily své oběti a pak si s ní hrál. Přiblížil si její tvář, jako by byla vyfocena ve velkém rozlišení, zvětšil si ji a rozebíral detaily – řasy, panenku, zuby... Mnohdy to byla jen fantazie, která ho vedla k zaznamenání kapek potu, vrásek... Samozřejmě to mělo většinou souvislost s jeho vztahem k dané osobě, proto také měla Elza v této chvíli hlavu obsypanou bradavicemi, mezi nimiž prorážely odpudivé chlupy a zprostředka tohoto útvaru v nepravidelných intervalech vylétávaly plivance jako láva vyvěrající z kráteru činné sopky.

Co ale dělal s modely vytvořenými ve své hlavě? Přisoudil jim zpravidla jejich původní charakter, ovšem v daleko koncentrovanější, zbytnělejší formě, a to včetně fyzických dispozic – pozitivních i negativních. Detaily reálného snímku osoby, kterou měl rád (což se často měnilo ze dne na den), se tvarovaly do příjemnějších, až pohádkových, vysněných tvarů. Zapojil postavy do nejrůznějších situací a vytvářel s nimi ty nejabsurdnější příběhy. Zaznamenal je v nějaké momentce – údivu, pocitu zoufalství, naštvaní, stejně jako radosti, falešného úsměvu dospěláka. Hrál si s nimi jako s loutkou – ze smutné si udělal veselou, vytvářel scénáře... Šel tak po chodníku a... cvak, cvak... Byl schopen za hodinu nacvakat až dvacet fotek kolemjdoucích, kteří netušili, jakou hračkou se za chvíli stanou a čím vším budou muset projít. Pravda, jednou se mu to vymstilo. Když ještě jako osmiletý kluk procházel ulicí po povinné návštěvě u tetičky, která ho obdařila strašně falešným, kyselým úsměvem a třemi pusami, které působily jako plivance kyseliny sírové. Cestou pryč doutnal. Pára z jeho rozežiraného obličeje se syčením stoupala rychle vzhůru. Ponořil se do mstivé scény s odpudivou tetou – krájení cibule, při kterém jí vystříkla do oka velká kapka cibulového extraktu, takže se celá tvář scukla do mrňavé, vrásčité grimasy. Začaly se odlupovat vrstvy okrové tělky a sytá červeň zúžených krabatých rtů skoro zčernala. Byl tak ponořen do té metamorfózy, že si nevyšiml poštovní schránky u domu, kterou na just pořád museli všichni zrovna ve výšce jeho hlavy. Když ho v nemocnici probrali z bezvědomí po diagnóze lehkého otřesu mozku, pořád se ptali, jestli se rval s nějakým kamarádem nebo kdo že ho to přepadl. Nevěřili mu, že jen tak šel po rovině za slunečného dne a nechal se inzultovat poštovní schránkou jen proto, že ho jeho pokrytecká tetka ocucávala s odpudivou rtěnkou na rtech.

„... ta expozice je tak retardující, že už vlastně nemáš dál na čem stavět a jako záchranu pak dáváš hned na začátek to, co by mělo být až v závěru celého dokumentu – toho skvělého studenta, co říká, že

má radost ne ani tak z cíle každého výzkumu nebo toho, co kdy za to dostal, ale z té cesty, kterou musel projít k onomu cíli... Prostě bláto, bláto, bláto...“ rozhazuje Elza rukama a mne si prsty o sebe, jako by měla mezi nimi odporný sliz. Slova vykřikuje bezděčně do rytmu úderů pocházejících z vedlejší kanceláře. V ní má šéfredaktor publicistiky mapu světa a skupina reportérů vrhá se zavázanýma očima šipky a trefuje se – kamkoliv do matičky Země. Vítězná lokalita s největším počtem vpichů se pak stane předmětem reportáže, kam vyjede pár prominentních reportérů. Nevadí, že neznají jazyk ani že nevědí, o čem točit. Určitě se tam najdou nějaké urvané ručičky dítěte z válkou zmítané země... Vědí, jak chytit diváka za srdce a vymáchat z něj uznání. Tedy dokonalé „hálpéčko“. Vitas si už ani nevzpomíná, kdo z jeho blízkého okruhu vymyslel ten geniální výraz HLP – hluboce lidský příběh. V tom naprosto slušném, stejně jako zcela pejorativním významu. Jde jen o počet litrů slz, které se vymáčkou z očí diváků.

Tupé údery šipek do sádrokartonu komicky zesměšňují Elzin zápal. „O co se to tu snažíme,“ pomyslí si Vitas. Elza – ač si byla dobře vědoma významu úderů – jako by nic neslyšela. V dravém zápalu stále máchala rukama a prskance lítaly po místnosti. Cvak! Vitas si uložil do paměti její momentku, zhluboka se nadechl, vydechl a velice pomalu, ale o to důrazněji artikuloval: „... a ty jdi taky do prdele!“

S klidem, pomalu, jako by měl tento výrok dávno promyšlený i se všemi alternativami možných důsledků, vstal a odkráčel z místnosti, kde zanechal užaslou Elzu s otevřenými ústy. Bylo mu jedno, že dramaturgyně může mít přinejmenším zčásti trochu pravdy. Bylo mu jedno, že si tímto postojem uzavře cestu k práci. Bylo mu to jedno. Dokonce z toho měl až radost. Něco z něj spadlo a cítil se daleko svobodněji.

V bludišti televizních chodeb kráčel tak zamyšleně, až málem spadl do velkého kýble s maltou. Zedník zazdíval prostor bývalých dveří jedné z řady kanceláří. Zálibně, s vyplazeným jazykem, jako sochař ponořený do svého rodícího se díla mazal na cihly šedou matlaninu jako med na chleba. Snad chtěl i olíznout překypující růžky, po kterých skapávalo v mohutných slzách neposlušné pojivo. Zedník si Vitase všiml, až když ho pohladil svým stínem. Za standardní situace by s ním Vitas prohodil nějaké to vtípné slovíčko. Zedník měl totiž zajímavou profesi – staral se o několik kanceláří VIP – šéfa zpravodajství, publicistiky, výroby a dalších televizních pohlavárů. Fluktuace osob v těchto privilegovaných pozicích byla tak hojná, že tento zedník neměl už po léta na práci nic jiného než neustále zazdívat mnohokrát zazděné a bourat mnohokrát vybourané zdivo či dveře podle chuti a potřeb mediálních mocipánů. Všichni byli tak přesvědčeni o věčnosti a neochvějnosti své funkce naplňované jen a pouze jejich osobou, že požadovali rovněž stejně věčné úpravy. Po letech své činnosti si všichni na zedníka zvykli – tak jako jsou součástí chodby zdi, dveře, okna a chcíplá kytka na parapetu, tak tu je i nesmrtelný zedník se svou nesmrtelnou prací.

Při houpání u tyče v metru a bezduchém koukání z černého okna, za nímž lítalo rozmazané „něco“, co se tu a tam blížilo jeho podobě a střídalo se to s nějakými rychle se měnícími expresními pruhy, si uvědomoval, že chudák Elza za to vlastně ani nemůže. To on sám se dostal na životní rozcestí, završil své průšvihy a teď musí přemýšlet, co vlastně dál. Elza je jen poslední kapkou v jeho životě, který došel do stadia, kdy nemohl reagovat jinak. Ta kapka se stala leptající kyselinou, jejíž stopy už nikdy nijak nezaretušujete – zůstane po ní díra v látce, díra v misce... díra. A pohár přetéká a přetéká, kyselina je k nezastavení.

Téměř na každé zastávce, když naskočil signál operátora, zahučel mobil zprávou SMS nebo voláním. Zaznamenal, jak se Elza rozčiluje a varuje ho před nevratnými životními kroky. Pronásledovala ho torza textů: „... jako publicista jsi býval skvělý, o to horší seš dokumentarista... Chápeš vůbec rozdíl mezi publicistikou a dokumentem...?“

Doma po příchodu hodiny provrtával očima stěnu svého domu. Dvoupatrové stavení na kraji Prahy. Polosamota. Ticho, které dříve miloval, ho teď ubíjelo. Oči se mu zaostřily na povrch stěny. Cívil na obraz Tomáše G. Masaryka. Černá, velice tmavá kresba, která Vitase nutí prodírat se přes temné útesy těžce identifikovatelných čar až do hlubin očí, které pozorovatele svou přísností zase prudce odpinknou zpět nahoru na celek obrazu jako balón napuštěný he-liem. A vzápětí musí následovat nový nájezd, stále dokola, jako myš stále utíkající v otáčejícím se kole, stále dokola jako zdrogovaná. Z obrazu čpí nostalgie, která jen umocňuje pochmurnou Vitasovu náladu. Hlavou mu jako ve zrychleném filmu probíhá jeho život. Ve stejném tempu jako nájezdy do Masarykových očí... Vitas si uvědomuje, že takhle

to dál nejde. Rozteče se ve zběsilých bolestínských emocích. Cítí, že musí za každou cenu tuto sebemrškačskou náladu překonat. Jakýmkoliv způsobem.

Vstal. Během půl hodiny měl sbaleno – věděl, že víc nepotřebuje, jen několik kusů náhradního prádla, veškerou hotovost. Před svým domem stál nad kanálem a vědom si této symbolické chvíle, která silně hraničila s kýčovitou teatrálností, pomalými pohyby rozložil svůj mobilní telefon s řadou nepřijatých hovorů a nepřečtených vzkazů, zručným pohybem vytáhl SIM kartu a chvíli ji držel ve dvou prstech. Simka pro něj pocitově znamenala občanský průkaz, žijící identitu, konkrétního člověka s celou jeho minulostí – vše i s tepajícím srdcem je zaznamenáno na tomto mrňavém kousíčku umělé hmoty. Pomalu prsty rozevřel, průlet maličkého plastu otvorem kanálu někam do černoty pro něj znamenal totéž co ostrý smrtící řez hrdlem bez jediné kapky krve.

Zbytek přístroje hodil do popelnice, vzápětí ho ale vytáhl zpátky – došlo mu, že by si takový nález mohl někdo správně vyložit, až ho budou hledat. Tedy – příznějme si, pokud ho vůbec budou hledat.

Ještě jednou se podíval na svůj dům schovaný pod mohutnou lípou. Pamatoval si ji ještě jako malou neduživou tyč, která se na zdejší skalnatém podloží těžce rvala o svůj život a byla svědkem jeho života a života jeho Evy po dlouhá léta. Cítil lehký třas po celém těle, ale rty měl zarputile sevřené. Už udělal nárok pryč, už se otáčel, domníváje se, že je to poslední pohled, poslední cvaknutí jeho virtuálního aparátu, když si všiml prosvítající barvy v poštovní schránce. Neměl ve zvyku ji ani otvírat. Kdysi to dělala jeho Eva, sám v době mailů nebyl schopen pomalu ani poslat dopis. S nedůvěrou a dost nerad otevřel schránku, protože mu to trochu bouralo sentimentální teatrálnost situace. Jako kdyby najednou vykukla nad plotem brunátná, rozčilená hlava režiséra, který výkřikem „STOP!“ přeruší napínavý, leč zkažený filmový výstup. „Vylezl mrak, zkazilo nám to scénu. Hned až zaleze, začneme znovu!“ A všude ze všech děr vylezli neviditelní členové štábu, všichni se začali bavit a ze všech spadlo napětí, jako když vojákovi dáte z pozoru pohov.

Nechápavě zíral na obálku bez odesílatele, zato s absurdní směsicí indických a čínských známek. Přes veškerou nechut' setrvávat tu o jakoukoliv minutu navíc roztrhl obálku – rukou psaný dopis už neviděl dlouho. Skočil hned na podpis – Kromen.

Zhluboka se nadechl – Kromen byl pro něj symbolem gangstera, vraha, současně ale i šlechtice, který se proslavil obzvláště v devadesátých letech Klondiku v Čechách jako jeden z největších mafiánů. Sám měl ale k němu velmi ambivalentní vztah – obdivoval ho i opovrhoval jím současně – oba se navzájem proslavili, jeden pro druhého znamenali výrazný životní posun a určitý druh symbiózy. Podobný krokodýlovi, který si s otevřenou tlamou nechává od ptáků vyklovávat zbytky žrádla ze zubů.

Drahý pane redaktore,

doufám, že Vám tak ještě mohu říkat, i když jím už dávno nejste. Pro mě zůstáváte stále tím šťouravým paparazzim jako dřív. Prosím, neberte to ve zlém, moc dobře víte, jak to myslím.

Přejdu k věci. Sám jste asi musel zaznamenat, že tento dopis přichází z orientálních míst. Nedivte se ani skrumáži známek – to abych měl jistotu, že vůbec dojde, protože jsem nevěděl, jakými poštovními místy bude procházet.

Nuže, asi není samo sebou, že Vám posílám dopis. Dostal jsem se do nesmírně zajímavé životní situace, o které se v této chvíli ale nemohu příliš rozepisovat. Jenom doufám, že když ode mě slyšíte – čtete – tato slova, věříte mi, že je myslím vážně. Nikdy jsem nemluvil do větru. Tato situace je velice významná – pro mě osobně a možná i pro celé lidstvo. Předem se omlouvám – nechci být velkohubý a působit příliš namyšleným dojmem. Rád bych však, abyste se o tom přesvědčil sám. Chci Vás pozvat do míst, kde momentálně přebývám. Je to Tibet, poblíž hranic s Indií. Jediné, co Vám mohu prozradit, je to, že důvod mého pozvání souvisí s Vaší vlastní minulostí i přítomností – tedy alespoň doufám, že jste mi nelhal, když jste tvrdil, že jste křesťan... Víc bych nechtěl upřesňovat z mnoha důvodů. Nemám nejmenší zájem, aby se hned zítra cokoliv z tohoto dopisu ocitlo v médiích. Víím, že k nim stále máte blízko. Pro nás by to ale znamenalo naprostý konec vzájemných vztahů. Alespoň doufám, že všechny naše kontroverze jsou už zapomenuty nebo promlčeny. Stejně si myslím, že nám dvěma je souzeno sdílet spolu osud. V dobrém i zlém. A věřte, že v tomto případě opravdu nejde o nic zlého.

O tom, že se jedná o nesmírně důležitou a delikátní věc, nepochybujte – dokazuje to snad i skutečnost, že máte zaplacenou a na Vaše jméno zablokovanou letenku z ruzyňského letiště v Praze. Poletíte přes Frankfurt, Dillí až na letiště Jolly Grant, kde na Vás budou čekat lidé, kteří Vás dostanou sem.

Promiňte ten tón, ale opravdu si v této chvíli nemůžeme dovolit jakékoliv pochybnosti, zbytečnou polemiku, ba ani zdržování. Můžete to brát tak (protože v této chvíli ničemu nerozumíte), že máte přinejmenším zaplacenou cestu do míst, o kterých se Vám dříve jen zdálo.

Více tedy osobně.

S upřímným pozdravem a přáním šťastné cesty

Váš Kromen

2. Pryč z Ameriky

Aviel měl ruce položené na klávesnici a usilovně hleděl na monitor, jako by se v něm odehrávalo nějaké životní drama. Prsty se mu chvěly a byly rozprostřeny na klávesách přesně jako podle příručky „Všemi deseti rychle a snadno“. Jemně je v nepravidelném rytmu promáčkávaly, ale nikdy nedomáčkly, jen kmitaly jako chaoticky blikající žárovky. Coby zkušený ajťák renomované banky byl samozřejmě dostatečně myšlenkově přizpůsobený tomu, aby mohl vidět drama v počítačovém jazyce Java, jehož písmeny a znaky měl posetý monitor. Písmena se mu ale spojovala do úplně jiných myšlenkových závěrů. Jako v nějaké šifrovací scéně filmového thrilleru se mu nesmyslné hieroglyfy Javy kombinovaly do různých útvarů a vytvářely slovní kombinace většinou pejorativního charakteru. Viděl svou ženu s jejími jednoduchými ulízanými blondatými vlasy, s dokonalou maskou, jako by neměla žádné chyby. To, co dříve viděl jako přednost, se mu dnes otočilo ve fádni univerzálně, bez ducha a bez zajímavosti. Co by dnes dal za to, kdyby měla nějakou vadu, která by ji zlidštila. Cítil vedle ní po létech jen velké plytké prázdno, které se rozprostíralo jak mlha. V její přítomnosti nepocíťoval nic a neviděl než tu mléčnou, vlezlou, studenou nudu. A uvnitř v něm bublala zloba, zášť, otrávenost jednoduchým životem. Jediným tématem ke komunikaci byly peníze. Kulaté, papírové... hmota. Už mu nestačil ani svět skřítků pobíhajících po vyleptaných měděných dálnicích mezi tranzistory a odpory; útěků do Central Parku už také zanechal. Stále lidi, lidi; on potřeboval utíkat lesní pěšinkou dál a dál až do úplného padnutí...

To byla ale jen malá část problémů. Vzal si ji přes odpor celé své rodiny. Byla totiž nevěřící. Jednou si ho rabín povolal do synagogy a dlouze s ním promlouval o vydědění. Marně rabimu vysvětloval, že stále je pro něj Pán světa Pánem světa i jeho života. Stejně mu nikdo neuvěřil, všichni ho hodili přes palubu, protože se dopustil nejsmrtejnějšího hříchu. On si ale nemohl pomoci. I reformovaní mu připadali málo reformovaní, anebo vlastně ne – možná je to v něm. Co to je? Druhá míza? Jestli třetí nebo pátá – to je všechno jedno. Cítil neusazenost, rozpolcenost, hnus z vlastního bytí. Možná to okolo je vše v pořádku a nejtěžší vina a hřích spočívají skutečně na něm samotném... „Uáááá, Pane, kde a jak najdu pramen svého života...?“

A dnes ho stále ze všech stran probodávaly pohledy s nápisy „prohnilý gój, prohnilý gój“ a on se v nich škvařil a zmenšoval, navenek hraje, že se nic neděje. Dělo se. Dávno přestal nosit jarmulku, o pejzech ani nemluvě. Nechápal, kde nechal tehdy před dvaceti lety rozum, když si ji nabrkl. Dnes chodil znechuceně do práce, domů, na párty, pokud ho vůbec někde chtěli, protože se stal vyhlášeným morousem, který zkazí každou zábavu. S jeho přítomností všichni cítí ve šlehačce svého poháru pepř.

Z nečitelné spleti písmen odklikl Aviel celé okno s programem pryč a vletěl do vyhledávače na síť. Hned se ale opět „kousl“, oči se rozostřily a myšlenky letěly někam daleko. Kde jen to slyšel? Kdo mu to říkal? Prý pokud se muž a žena rozejdou, nikdy to není jen vinou toho jednoho. Podílí se na tom oba stejnou měrou. A tak pln rozháranosti a nevyrovnanosti, s gradujícím pocitem vykořenění poslouchá už měsíce – snad roky – neustálé útoky okolí, které mnohdy ani útoky být nemusí. Ale on je tak vnímá a to je rozhodující.

Až teď si uvědomil, že se značně dlouho nevěnuje práci. Ale ta ho už přece roky neuspokojuje. Ne že by ho nebavila, ale po mnoha letech práce ve virtuálním světě pochopil, že neustálý pokrok a posun v technologii bude záhy nahrazen novým posunem. To, k čemu pracně dospěl, nebo co dokonce sám vymyslel, bylo vzápětí překonáno něčím dalším a teď se mu to zdálo jako nekonečná sisyfovská práce, která mu už nic nemůže přinést. Zbytečnost. Marnost.

Na stole měl bordel vlastní drtivě většině ajťáků. Povalovala se mu zde torza hardwaru jako grafické karty, kousky zelených, sklolaminátových plošných spojů... Vzhledem k tomu, že šéfoval oddělení IT,

nechával mu ředitel určitou volnost a nepořádek na jeho stole kvitoval spíš s humorným údivem jako rozmar bohémských ajťáckých pošahanců. Co bylo horší – jeho psychické stavy se už odrážely i v pracovních výsledcích a okolí to bedlivě sledovalo a hodnotilo. Nejednalo se zdaleka o tu nejvýznamnější banku v New Yorku, ale každý člověk je sledován – přinejmenším možnými konkurenty – v každé pozici. Je úplně jedno, kde a na jakém postu pracuješ. Stále jsi na očích, stále kritizován a stále čeká na tvou židli dvacet dalších. A jestli si myslíš, že když klesneš o stupeň, nebo dokonce o dva a budeš to pak mít jednodušší, tak jsi na šeredném omylu. I kdybys klesl až na totální dno mezi houmlesáky, tak se budeš rvát i o tu lavičku v parku, stejně jako se v této chvíli musíš rvát o svůj dnešní post vrchního ajťáka. Jo, takhle to slyšel a takhle to je a tato slova se mu vryla do paměti jako slova vyrytá do náhrobku.

Pohled mu klesl z monitoru dolů na stůl mezi papíry, posypané miniaturními šroubky z počítačové skříně, a zaznamenal, že tam je něco, co tam běžně nepatří. Byl to dopis s exotickými známkami. Ani nechápal, kdy mu ho tam sekretářka mohla dát. Jak dlouho tam může ležet? Roztrhl obálku – s údivem čte podpis – Kromen. On si troufá mu ještě psát? Znechuceně zmuchlá dopis i s nějakou přílohou, nějakými prospekty, a vše hodí do koše, aniž by to četl. Písmenka Javy se mu už ale nespojují v nic. Mlhavě přelétají beze smyslu před očima. Vybavuje se mu období před... nu, asi dvěma roky, kdy se seznámil s tím divokým podnikatelem z bývalé komunistické Evropy. Tajuplný Kromen tu byl vytížen záhadným problémem. Jako pošuk pořádně tvrdil v jinotajích o nějakém pokladu zakopaném kdesi na jih od Prahy. Asi nic moc, když po něm chtěl, aby spáchal grandiózní podvod v bance. Je ale pravda, že to byl skvělý nápad. Přímou geniální svou jednoduchostí. Stačilo pár kvalitních ajťáckých zákroků – což byla samozřejmě jeho parketa – a bylo to. I ten sebelepší bezchybný podvod má však své „ale“... a Aviel není zvědavý na žádné „ale“. Proto se nerozešli zrovna v dobrém.

Rychle – snad jen z pocitu, aby si něco později nevyčítal – vytáhne zmuchlaný dopis z koše a čte:

Vážený Avieli,

doufám, že se Vám už daří líp oproti poslednímu setkání a že se mě už tolik nebojíte... – HA – berte to prosím jako nejnepříjemný fór. Nechci Vás uvést do pocitu trapnosti ani Vás naštvat. Naopak jsem Vám chtěl naprosto nezištně nabídnout něco, na co byste mohl vzpomínat až do smrti jako na neuvěřitelné životní poznání, které Vás nejen o nic neochudí, ale díky čemu naopak můžete nesmírně zbohatnout. Jistou souvislost to má s věcmi, o kterých jsme se ústně bavili – o jistých vykopávkách v jednom městečku nedaleko Prahy.

Bohužel se tu nemohu příliš o ničem rozšiřovat. V příloze máte letenku. Prosím, neváhejte a v určený čas leťte přesně tam, kam podle itineráře na letence máte letět. Jedná se o nesmírně delikátní věc. O bližších detailech Vás však nemohu v této chvíli informovat. V případě, že nepoletíte, může dojít k významné tragédii, o níž se rovněž nemohu více rozepisovat. Zapřísahám Vás – jménem sv. Mojžíše (říkal jste mi přece, že jste žid) –, abyste letěl přesně podle pokynů.

Víc tedy – doufám – osobně.

S pozdravem Kromen

3. Cesta na střechu světa

Vitas a Aviel. Mají před sebou zhruba dvě stě kilometrů autem z Jolly Grant Airport. Seznámili se až v taxíku, který byl dopředu domluvený. Vše, jak Kromen slíbil.

„Víte, kam jedeme a co se tam bude dít?“ nevydrží už po několika minutách jízdy Aviel.

Vitas mluví ne příliš dobrou angličtinou. Slovní zásobu má slušnou, ale téměř nulová praxe způsobuje častou bezradnost. Na danou otázku však odpovědět stejně neumí, a tak jen neurčitě máchne rukou směrem dopředu a bezmocně pokrčí rameny.

Oba zmlkli dřív, než začali mluvit. Jsou ponořeni do svých myšlenek a oba ve věku, kdy už si nepotřebují hrát na zábavné společníky. Jeden jako druhý překročili pět křížků a Vitas je ještě zhruba o dva roky starší než Aviel.

Fyzicky působí vedle sebe jako protiklady. Aviel má vlasy černé jak uhel. Občasné kudrlinky se snaží zkrotit do matematicky přesné fazóny – kratičké pěšinky, která se s prodlužující dobou pobytu na Východě úplně vytratí. To Vitasova kštice působí jako nezkrotný divoký keř. Hřeben pro něj musí být sprosté slovo. Z hnědých propletenců už ale nesměle probleskují šediny. Avielova tvář je hubená, protáhlá, s jemnou šedivou patinou, zatímco Vitasově růžovější tváři s malinko širšími lícními kostmi kraluje masitý, ne příliš dlouhý nos, který je oproti Avielovu dlouhému, vyzáblému skoro poloviční. Vitas má 180 centimetrů a kvůli psychickému strádání z posledních měsíců má téměř stejně hubené tělo jako o necelých deset centimetrů vyšší Aviel. Ten pravý rozdíl mezi nimi měla tvořit z vnějšího pohledu spíše náboženská příslušnost, byť oba dva ani tuto odlišnost nikdy nevnímali. Oba se považovali za velice pasivní, vlažné věřící, kteří si pouze uvědomovali duchovní rozměr svého náboženství, sami se ale v této sféře cítili neukotvení, tápající. Uvědomovali si existenci i něčeho víc než jen prvků Mendělejevovy tabulky, ale to něco bylo naprosto neuchopitelné, nevyzpytatelné. Bloudili tím jako letadlo, které prolétá mléčným mrakem a zblázní se mu všechny přístroje – pilot neví, kde je Země, kde nebe, kde je sever, kde jih.

V poslední části cesty začalo stoupání a civilizace prokazatelně řídla. Měnila se i flóra, z běžné džungle listnatých a jehličnatých stromů stoupali k vysokohorským jalovcům, břízám a jedlím, přírodou zasazeným s daleko větším rozmyslem, jako by si měla každá rostlina víc vážit svého životního prostoru.

Pomalou i klesal tlak a vítr se zařezával do krku daleko ostřeji – blížili se ke střeše světa – Himálajím. Jako by jen stáli na břehu oceánu před obrovskou přílivovou vlnou, jejíž zahnutý, dobřela zpěněný vršek se nedočkavě překlápěl vpřed směrem k nim.

Kodrcali se serpentínami k jedné z posledních osad – s trochou odvahy by se ještě mohla označit za vesnici – Taknaur Renge. Tam ale nedojeli. Pár kilometrů před ní byla odbočka, u níž je čekala karavana čtrnácti jaků s mnoha obrovskými náklady, zhruba desítky koňů a šest holohlavých asijských mnichů v čupách,⁴ zpod kterých prosvítaly červené sutany. Většina měla v levém uchu velkou kruhovou náušnici. Už zdálky si na příchozí ukazovali vesele prsty a volali: „Jindži! Jindži!“⁵ Jeden mnich se vylouppl ze skupiny a přivítal je anglickým „Welcome, welcome“. Byla z něj cítit hrdost, že je schopen mluvit cizí

⁴ Čhupa – tradiční široký a dlouhý kabát zpravidla z černé nebo bílé vlny, lemovaný barevně vytkávaným nebo batikovaným pruhem našité látky

⁵ Jindži – (tib.) doslova „Angličan“, obecně však „člověk ze Západu“

řečí, i lehká nadřazenost oproti ostatním mnichům, kteří byli daleko srdečnější. Podezřívavé oči mu létaly jako biliárové koule sem a tam po tvářích, oblečení, přezkách, po každíčkové věci na Avielovi a Vitasovi a nervózně těkaly, divže mu nevylétly z důlků. „Lao Pu-wej – jméno mé. Prosím, následujte nás.“

To byl trošičku kámen úrazu, protože Vitas už sice na koni seděl, ale pouze jednou, a to asi před třiceti lety, a Aviel nikdy. Oba si připadali, jako by stáli na žebříku postaveném na sedátku roztočeného řetízkového kolotoče. Mniši se váleli smíchy, tedy kromě Lao Pu-weje. Nechali Vitasovi a Avielovi pár minut, aby si zvykli, a pak pomalu vyrazili. Ostatní mniši byli daleko dobrosrdečnější, jenomže zase neuměli anglicky, a tak se za jízdy na své hosty jen usmívali a pořád se někdo z nich neustále motal okolo nich a naprosto bezostyšně si je prohlížel jako dítě novou hračku. A stále se smáli. Když už naši jindžové měli dost okukování, pospíšili si, aby Lao Pu-weje – bezpochyby šéfa výpravy – dohnali. Aviel se s ním pokusil navázat rozhovor, který měl prolomit ledy. Ze slušnosti se zeptal, kam to vlastně jedou a jak je to daleko.

„Plním jen přání ctihodného lamy rinpoče,“ suše konstatoval Lao. „Kdyby bylo po mém, nezaváděl bych žádné novoty,“ dodal ještě stroze a tím ukončil rozhovor. Aviel s Vitasem se po sobě kouklí s grimasou, která vyjadřovala pochopení, že ne vše, co je čeká, bude snadné.

Bylo vidět, že je před nimi ještě dlouhá cesta. Vitas klopytal se svým koněm, na kterého si zvykl až po nějakých dvaceti minutách. Aviel si nezvykl vůbec. Ten s tím svým bojoval až do cíle cesty. Vitas se po půlhodině jízdy, ukolébán monotónností, oprostil od náročné cesty na střechu světa a vydal se na dlouhý myšlenkový pochod do vzpomínek...

4. Kromen – nepřítel státu

V dobách Klondiku v Čechách – počátkem 90. let, po zlikvidování socialismu, kterému se ale stejně říkalo jen komunismus, se stal Vitas v Chebu investigativním novinářem. Byla to ale doba metamorfózy všeho – zloději se začali učit krást, policie se až s velkým zpožděním začala učit je chytat, a rovněž i Vitas se učil dělat žurnalistiku, stejně jako všichni žurnalisté. Všichni se náhle jako rozjívení pubertáči vrhli na své kauzy, ne nepodobní nadržným včelám, kterým po prudkém dešťovém období konečně vysvitne slunce a létají splašeně z květu na květ, aby dohnaly nedohnatelné. Najednou v sobě cítili netušené možnosti, netušenou moc. Já můžu všechno! A ona to nebyla tak úplně pravda. Umět převzít i odpovědnost bylo těžké, člověk se to naučil až po letech a mnohým nebylo vůbec souzeno se k ní dobrat.

Skutečností je, že Vitasovi nechyběla odvaha, zběsilá tvrdohlavost a literární schopnost vystavět příběh. Pro svou kauzu byl schopen podniknout cokoli. Obětovat spánek, udělat ze sebe blázna, nechat se zavřít. Záhy v chebských novinách získal i vydatného spojence – fotografa. Pro jeho plešatou hlavu se mu říkalo Bosá hlava. Spolu pak byli schopni lézt přes ostatné dráty bývalých kasáren patřících městu, kde načerno parkovala své kamióny firma spřízněná se starostou. Spolu vymysleli „kolenní výstřel“. Každý, kdo četl Vin-netoua, musí tento obrat znát.

V noční prérii sedí Vinnetou s Old Shatterhandem u ohně a Vinnetou si všimne dvou svítících bodů v nedalekém keři. Je to nepřítel na život a na smrt, který je pronásleduje. Vinnetou si začne hrát s puškou, kontroluje její závěr, kontroluje hlaveň... Old Shatter-hand jako starý préríjní ohař ví, co to znamená – hned si také povšimne dvou očí probleskujících mezi větvičkami keře. A Vinnetou studuje závěr pušky, hlaveň, stříbrem zdobenou pažbu – když náhle „Bum! Bum!“ Dvěma přesně mířenými výstřely zasáhne nenávidného nepřítele přesně mezi oči, které tak navždy vyhasnou...

Často byli Vitas s Bosou hlavou v situaci, kdy seděli v restauraci a potřebovali vyfotit osobu – podvodníka, mafiána nebo třeba i poctivého člověka. Jen kvůli dokumentaci nebo pozdější konfrontaci. Stačilo říct: „Kolenní výstřel“ a oba préríjní lovci věděli, co mají dělat. Bosá hlava vytáhl foťák a ukazoval ho Vitasovi, ten kroutí hlavou, ptá se, k čemu je tohle udělátko a tohle kolečko, tenhle čudlík, to a ono, stále si hrají a hrají, a tu jen zasvěcenec zaznamená „Cvak! Cvak!“. Dotyčný je zvěčněný, aniž by to tušil. Kolenní výstřel.

Později, když už měl Vitas v Chebu kvůli svým kauzám půdu pod nohama opravdu horkou, koupila noviny rozsáhlá německá mediální firma a skončil čas na veškeré „legrácky“, tedy investigace. Jenom v několika lidech měli denně tolik práce s celými novinami, že veškeré slídění skončilo. Vitase v té době pohltilo chebno – přesný výraz pro vyjádření podzimního chmurného, deprimujícího dne, kdy vás popadne splín, nostalgie, stesk... Pokud Vitas v období chebna vyrazil do kterékoliv hospody, přesně věděl, kdo tam bude, co bude říkat – čas na sešlápnutí plynového pedálu v autě a vyhlížení nejbližšího betonového sloupu...

Na rozlučku si Bosá hlava s Vitasem připravili kulišárnu. Byl leden, mráz, dvacet stupňů pod nulou. Bosá hlava objevil mrtvého psa. Byl to takový ten vořech, křížený s celou ulicí včetně koček a krys, šedá barva, která kdysi mohla být bílá, s hnědými fleky. Když ho potkáte, srdce vám nedá a dáte mu něco k žrádlu, ale když vás za to chce olízat, raději utečete. Tak se ho štítíte. Prostě šmudlík. Mrtvej. Zmrzlej.

Bosá hlava neudělal nic lepšího, než že ho strčil do plné popelnice, víko přes něj položil tak, že dokonale zmrzlému, tedy i úplně tvrdému šmudlíkovi nechal vyčuhovat jen kus tělíčka, nohy a hlavu, a vyfotil ho. Nu a Vitas fotku nenápadně propašoval do vydání s titulkem „U nás v Chebu chcíp pes“. Zástupci německé korporátní společnosti pro to věru neměli pochopení. Nedali si ani říct, že je to typický český humor. Dlužno ale dodat, že pochopení postrádalo i velké množství chebských čtenářů, jak se dalo usoudit podle rozhořčených reakcí.

Ale ještě v době investigativního ráje, než je polkla německá korporátní společnost, v době velkých kauz, které sám s odstupem času označuje Vitas spíš za divokou prérijní střelbu po zoufalých, hladových bizonech chtějících si nakrást trošku té zakázané trávy, ho navštívil Ladislav Frank, zaměstnanec chebského katastrálního úřadu. Redakce místního plátku sídlila v bývalém klášteře, takže mezi zběsilými ekonomickými a místními politickými kauzami na člověka dotíral duch něčeho vznešeného, starodávného... Než se každý redaktor či návštěvník dostane do redakce, projde duševní očištvou – jeho bolavá místa v duši se mezi cihlami a kameny za spoustu staletí nasáklými krví, pláčem, vírou a nadějí rozjitří a srdceryvně prosí o pohlázení, lék a spánek. Později, když katolická církev přijala v rámci restitucí klášter zpět do své náruče, se onen duševní opar radikálně ořezal do podoby open space kanceláří, které německá korporátní společnost vybudovala v novější budově v centru města. V jediné kanceláři se sedmi redaktory, pořvávajícími do svých telefonů, zmizela jakákoliv individualita, intimita i onen polibek vznešenosti.

„Pane redaktore, je mi úplně jedno, co se děje okolo vás a jaké kauzy rozkrýváte,“ povídá hubený, vrásčitý Frank. Lehce posmutnělé, ale tvrdošijně vypalující oči, schopné bez hnutí probodávat kořen Vitasova nosu, snad nikdy nemrkly. Oblek, ale takový ten pracovní, který někteří postarší muži nosí stále a slouží jako montérky, stejně jako oděv do kanceláře a večer do divadla. Odřený diplomatický kufřík si opřel o nohu stolu. „Mně je pětasedesát let, některé věci mě už nepřekvapí. Na katastru, kde při důchodu jen tak vypomáhám, se ale dějí věci, které mi nemůžou být lhostejné. Tam se totiž dostanete k neuvěřitelným zdrojům... Zajímá vás to?“

Vitas jako by se probudil ze sna – na nabídky veledůležitých kauz už byl zvyklý a věděl, že takové informace musí silně filtrovat. Nechtěl však starého pána urazit, a tak rychle zareagoval: „Jistě, samozřejmě že mě to zajímá. A máte na mysli něco konkrétního?“

„Pochopitelně – jinak bych tu nebyl.“ Frank lehce dotčeně vytáhl z kufříku nějaké úřední listiny a položil je před Vitase na stůl.

„Týká se to bývalého gymnázia – budovy Rudolfiny.“

Vitas přikývl, že ví, o kterou stavbu jde. Ač nebyl původem místní, o Rudolfinu nemohl nevědět. Stará budova, skutečně postavená za Rudolfa II. a rovněž i v duchu té doby, se proslavila tím, že planě chátrá v centru Chebu už řadu let. Donedávna sloužila jako gymnázium, ale před několika lety rozhodl stavební úřad, že nesmí ve své blahodárné činnosti bez zásadních úprav dál pokračovat. Koncem druhé světové války byla totiž při bombardování těžce poškozena její statika. Jistě je úsměvné, že dalších čtyřicet komunistických let směla vesele sloužit svému pedagogickému účelu a pak náhle stop.

„Rudolfinum patřilo městu do roku 1991,“ vysvětluje Frank, předkládá svazek listin a na důkaz svého tvrzení píchá ukazováčkem do nějakých cifer a písmen, jako když se datel dobývá ke svým milovaným lýkožroutům pod kůrou stromu. „V březnu 1991 prodává obec na základě kupní smlouvy tuto nemovitost dvěma fyzickým osobám za 3,5 milionu korun – to vše při odhadu 5 milionů korun. Půl roku nato prodávají tyto fyzické osoby budovu firmě Vesna jistého Kromena za 4,5 milionu korun. Doposud vše v pořádku – nic zvláštního. Ovšem pozor, nyní při odhadu 90 milionů korun. Najednou má mít dvacetinásobnou hodnotu!“

„A co ta nemovitost?“ přerušil ho Vitas, kterému už z toho vodopádu slov unikly souvislosti.

„Nic. Ta je v majetku firmy Vesna.“

Chvilé ticha, během níž se dívají jeden na druhého a čekají, kdo se vyjádří dřív. Ladislav Frank nevydržel jako první: „Co to prosím vás znamená? Mezi těmi jednotlivými odhady uplynuly pouze tři měsíce a za tu dobu nedošlo na celé nemovitosti k žádné změně. Můžete se tam jít kouknout. Jóó, maximálně se tam mezitím rozrostla dřevomorka. Takže můžete napsat článek o tom, jak dřevokazná houba mnohonásobně zhodnotila nemovitost... Jak vám to připadá?“

Vitas polknul a souhlasně přikývl: „To bude nesmírně cenná dřevomorka.“ Po rozhořčeném Frankově pohledu nevydržel: „A v čem tedy bude příčina? Nebo o co tu vlastně jde?“

„To fakt nevím, nevím. Jediné vysvětlení mám, že je to dokonalá pračka peněz. Kromen a spol. si ulili a zlegalizovali řůru peněz.“

Vitas nesouhlasně vrtěl hlavou – o pračce silně pochyboval, protože v Čechách dlouhá léta po revoluci nebylo proč prát peníze, když se nikdo nikoho na původ nabytí peněz neptal a drby ještě nikdy nikoho

za katr nedostaly – naopak panovalo přesvědčení, že slušná, nepostižitelná krádež zasluhuje pouze uznání. Ale skutečná příčina? Kromen ji těžko objasní...

Frank ani Vitas netušili, že se dostali k unikátní krádeži ještě v době, kdy nebyla dokončena. Nevěděli, že nedlouho poté vznikne zástavní smlouva u Investiční banky a na tuto nemovitost půjde úvěr ve výši 30 milionů korun. A pak se převede nikoliv nemovitost, která je zastavena, nýbrž samotná firma Vesna, končící svou činnost v rukou Ukrajince Karabinikova, který mizí někde na Východě. Nevěděli, že firma Vesna má nebo v nejbližších letech bude mít takových nemovitostí asi patnáct; a takových firem bude po celém území Čech operovat pět. České banky přijdou kvůli tomuto nápadu zhruba o tři miliardy korun, okolo dojde k řadě záhadných úmrtí, případy se budou bezvýsledně zabývat desítky policistů... Vzhledem ke vlivu Kromena však nikdo nikdy neví, kdo z policistů pracuje pro Kromena a kdo skutečně v zájmu státu. Během let se také stal z Kromena pojem (a Vitas se o to nemalou měrou zasloužil) – kaž-dému se při vyslovení tohoto jména vybaví označení vekslák, zloděj, mafián nejvyššího ražení s obrovským vlivem na politiky.

Nic z toho nemohli Frank s Vitase roku 1993, kdy spolu seděli v pochmurné klášterní místnosti chebské redakce, vědět. A proto vznikl nenápadný, brzy zapomenutý článek o tom, kterak dřevomorka zhodnotila trosky bývalé slavné budovy o dvacetinásobek její původní ceny. V několika místech republiky však jako zázrakem narostly objednávky na jedno konkrétní číslo tohoto provinčního, naprosto bezvýznamného plátku.

5. Na střeše světa

Slunce bylo na svém vrcholu, i přes vysokou polohu bylo takové teplo, že nutilo mnichy svléknout si těžké čupy, které si zručně zamotali k sedlům. Oči si začaly zvykat na měnící se zeleň. Tráva zatím stále vesele bujela po obou stranách divoké Jadh Gangy, zaříznuté do tibetské náhorní plošiny. Okolo v holých kopcích bojovaly o svůj život ostrůvky zelených travin – pěnišníků, astry, pelyňku, z dřevnatější flóry začal nad břízou a jedlemi dominovat jalovec. Řeka šuměla po levé straně v korytě o několik metrů níže. Prýšticí voda vytvářela na ostrých hranách kamenů bělavou tříšť, na jejich plochých deskách pak olovnatou glazuru. Cesta vedla úzkou soutěskou, okolo níž se prudce zvedaly hory a skály do výšky až čtyř pět tisíc metrů.

Daleko výrazněji už byla cítit změna tlaku. Výhled se rozšiřoval – kopec po pravé straně ustoupil a před nimi se rozprostřela velká plošina. Mniši sesedli z koňů a zvolali „Lha Gial-lo!“. Míjeli několik metrů dlouhou zídku sestavenou z kamenů. Nazývala se mänthang.⁶ Viselo na ní několik provazů s různobarevnými modlitebními praporky trojúhelníkového tvaru a na kamenech byly tu a tam vyryty různé posvátné, pro Vítase zcela neidentifikovatelné nápisy. Všichni zídku obešli ve směru hodinových ručiček. Tak, aby ji měli po pravé ruce. Aviel s Vítasem se na sebe podívali – pochopili, že se doškrábali do významného bodu.

Ocitli se totiž na území nikoho. Plocha zhruba ve tvaru kostrbatého lichoběžníku o rozloze kolem jednoho tisíce kilometrů čtverečních na řadě map obsahuje výrazně lakonické údaje o svém majiteli. Některé ji dokonce vyznačují za samostatný územní celek bez názvu. Bez státu, který by měl toto území ve své državě. Indie ho pokládá za součást distriktu Uttarkashi a skutečně ho i spravuje, ovšem Čína po spolknutí Tibetu roku 1952 pokládá tento maličkatý, ale vydatně hornatý plácek za svůj a žádá ho do svých rukou. Podle ní spadá pod oblast Zandi, která je součástí velkého celku Ngari, nejzápadnější části Tibetu.

Toto napětí je důsledkem krátké čínsko-indické války z roku 1962. Byla to spíš směs bojůvek v pohraničních horských oblastech, které rozpoutala čínská ofenzíva. Zemřely tehdy dohromady necelé dva tisíce vojáků. Číňané se sice později kvůli jiným vnitřním a vnějším problémům stáhli, ale od té doby vzniklo několik sporných území, která ještě ani v době našeho příběhu nejsou vyřešena.

Dnešní realita je taková, že vzhledem k nehostinnosti a malé osídlenosti tohoto kraje nikomu nestojí „pár zpustlých kopečků“ za nějakou velkou aktivitu a riziko vzniku mezinárodních konfliktů. Handrkovat se o něco, z čeho stejně nikdo nic nemá... Proto si dnes (alespoň prozatím) obě strany hrají na mrtvého brouka.

Relativně nejjednodušší přístupová cesta do těchto míst je právě ta, po které kráčí karavana. Z tibetsko-čínské východní strany je pásmo těžko proniknutelných hor, byť vzdušnou čarou zhruba 80 kilometrů směrem na východ se už nacházejí první výraznější stopy tibetské civilizace – oblast Guge. Monumentální historické památky – pozůstatky kdysi slavného království Guge, patřícího mezi archeologické, dnes ještě ne příliš prozkoumané skvosty. Stopy sahají až do desátého století, kdy v této západotibetské části vládl král Ješe Ö, který se zasloužil o velkou renesanci bud-dhismu v Tibetu.

Lao Pu-wej zrychlil krok. Táhl svého koně a před sebou popoháněl dva jaky s nákladem, následován ostatními. Blížili se k jedné z několika nízkých budov. Vítas s Avielem zůstali stát opodál – jen se dívali,

⁶ Mänthang – (tib. sman-thang) zídky dlouhé desítky nebo i stovky metrů a podélně oddělující cesty; bývají pokryté posvátnými nápisy.

jak se mnich domlouvá se starým pastevcem – ten za chvíli zmizel, aby se vzápětí vrátil s campou⁷ a čajem s máslem – běžným tibetským pokrmem.

Nezahřál je ani tak čaj nebo campa, spíš slova: „Už jen dvacet kilometrů a jsme tam.“ To ovšem netušili, co to znamená dvacet kilometrů ve zdejších prostředích.

Další odpočinek je čekal až po deseti kilometrech v osadě Naga, do které zprava přitékala bezejmenná říčka, jejíž prameny zasahovaly už do oblasti národního parku Gangotri – nedaleko vysokých šestitisícových hor.

Výprava šla dál podél Jadh Gangy, která se po dalších třech kilometrech opět rozvětvovala. Normální stezka vedla dál rovně podél jejího hlavního toku.

Oni se však pustili doleva – proti proudu říčky Jadhang Gad. Hutný, s nikým nediskutující živel spolu s prudkou, pěnivou tříští nahoře chňape v obrovské životní vitalitě po všech balvanech. Do mysli se vkrádal pocit, že toto je jediný, nikdy nekončící život široko daleko. Obnažená, bezostyšně podél celé ruky naříznutá tepna, rozvádějící do celého organismu ve svých bláznivých kaskádách život.

Občas museli střídat jízdu na koni s pěší chůzí – kvůli terénu, který ale většinou nebyl kupodivu tak neschůdný – byl to ztvrdlý kamenitý povrch. Ovšem únava z mnohahodinové jízdy a chůze ve velké nadmořské výšce s řídkým vzduchem vykonaly své. Každý krok se stával utrpením. Košile, lepkavé slaným potem, příjemně ochlazovaly unavené svaly.

Už se šerilo a Aviel s Vitasem se snažili vyškrábat ze sebe poslední zbytky sil. Se západem slunce se prudce ochlazovalo a okolní skály házely dlouhé tajuplné stíny. Náhle se před nimi rozprostřelo údolí s rozlitém jezírkem. Vtákal do něj přítok Jadhang Gad, který pramenil o několik desítek metrů dál. Jezírko připomínalo oázu v poušti. Okolo tráva, kterou chtělo spořádat několik desítek jaků, koní, ovcí a koz. Pásli je mniši v hnědých sutanách, kteří si příchozí zdálky zvědavě prohlíželi. Kousek dál u řeky stály malé dřevěné stavby, které zjevně nefungovaly jako obydlí. Spíš působily dojmem průmyslových staveb – až později se naši jindžové dozvěděli, že tu mniši získávají zlato, kterým celý Tibet na různých místech více či méně oplýval. Tradiční Tibetané nesmějí těžít zlato kopáním, pro ně to znamená vytrhávání kořenů z jejich nejsvětější půdy. Zásahy do přírodní struktury probouzejí duchy a rarachy vzduchu, země a podsvětí a ti se pak mohou mstít, praví pověsti. Rýžování, to je už něco jiného...

Přestože vzrostlé silné stromy už byly vzácností, ještě dole, nedaleko prudkého svahu, po kterém poprvé odbočili od toku řeky, stála mohutná, asi padesátimetrová jedle křivolistá. Všichni ji obcházeli – opět rituálně ve směru hodinových ručiček. Stejně jako několik mänthangů, které cestou minuli. Musela být přes sto let stará, a byť byla krásná, jako by se sem ani nehodila. Stála jen několik metrů od skalního útesu, na jehož úpatí byla část kamene, asi půl metru na metr, a v něm vyryty nějaké texty v tibetštině. Bylo vidět, že už jsou staré. Prst času, větru a deště je takřka srovnal s okolím. Byly ve tvaru veršů nad sebou, snad báseň. Jestli to byl náhrobek, pamětní deska, či nějaký liturgický text, naši poutníci nevěděli. Zjevně jsou v cíli své cesty. Koně převzali mniši a odvedli do stájí u pastvin, jaci s nákladem se spolu s některými mnichy a našimi návštěvníky pustili do prudkého svahu. Karavana tak opustila tok řeky a stoupala po značně vyšlapané skalní stezce prudce vzhůru okolo oblých, špičatých, různě tvarovaných výčnělků, které byly všude výhrůžně rozesety. Nabízely úkryty pro kohokoliv, kdo by si chtěl na přicházejícího posvítit. Kdybyste se ale zeptali mnichů, jak se jmenuje ta hora, na kterou stoupají a která se klene nad jejich hlavami zhruba do výše čtyř tisíc metrů, odpověděli by se samozřejmostí: Jadhang. Jste u pramene řeky Jadhang Gad, a vše okolo je tedy Jadhang.

Otevřela se náhorní plošina, obemknutá řadou jeskyň, snad jen provrtaných skal, které tvořily půlkruhovou jednolitou hradbu. To byl ovšem optický klam. Ve skutečnosti byla v celé stěně řada různých průrev s úzkými průsmyky, přes něž jste se mohli dostat do dalších a dalších soutěsek a chodeb.

Celá hradba jako by měla ještě několik dalších poschodí. Zhruba ve dvanáctimetrové výšce vedla rovnoběžná stezka či terasa okolo různě vrstvených děr, do nichž vbíhali nebo z nich vybíhali mniši ve svých červených sutanách. Jako mravenci všude poletovali za svou prací. Cvak! Vitas si musel zvěčnit tento obrázek. Do smrti se mu také vryl do paměti. Útvar připomínal obludné mraveniště. Přitom vše

⁷ Campa – tibetské národní jídlo – pražený ječmen s jačím máslem, případně s různými ingrediencemi podle možností